

L'Era presenta *Les plantes bioindicadores*, obra traduïda de Gérard Ducerf

TEXT: REDACCIÓ

L'associació L'Era ha publicat aquesta primavera el quadern *Les plantes bioindicadores. Eina de diagnòsi del sòl a partir del que indica la flora arvense*. La publicació és la traducció al català del quadern *Fascicule des conditions de levée de dormance des plantes bio-indicatrices*, escrit pel pagès i botànic francès Gérard Ducerf, que ha desenvolupat el mètode de diagnòstic del sòl a partir del que indiquen les herbes que creixen de forma espontània als cultius. La traducció ha anat a càrrec de Charles-André Descombes.

Una llavor germina perquè troba en el sòl i en el medi les condicions que permetran que la futura planta sobrevisqui. A partir d'aquesta premissa, estudiant la flora podem conèixer l'estat del sòl agrícola on es troba. Un mètode que permet a qualsevol pagès saber si les seves parcel·les de cultiu pateixen compactació, si el fòsfor està bloquejat o poc disponible per a les plantes, si falta matèria orgànica o si s'està iniciant un procés d'erosió, per exemple.

Les plantes bioindicadores presenta, en format de taules, una síntesi de les condicions de germinació de la principal flora espontània en espais agrícoles. Una eina que permet analitzar la vida dels sòls treballats i millorar les pràctiques agrícoles.

Un complement a tota una enciclopèdia

El quadern que acaba de publicar l'associació L'Era en català és un complement indispensable a l'*Encyclopédie des plantes bio-indicatrices*, de tres volums i elaborada pel mateix autor, en Gérard Ducerf. Però el quadern té entitat pròpia i es pot consultar de manera autònoma. Després d'unes primeres pàgines explicatives sobre com consultar l'obra i un glossari de conceptes, segueixen les taules amb el nom de les plantes en llatí, en català i el recull de les indicacions. Al final del quadern es poden cercar per ordre alfabètic els noms en català per trobar el seu equivalent en llatí per facilitar la consulta.

Gérard Ducerf ha estat a Catalunya un parell de vegades convidat per l'associació L'Era, Espai de Recursos Agroecològics, com a expert en cursos intensius que han tingut molta acollida. Fruit d'aquestes estades formatives, l'associació L'Era va considerar interessant la traducció al català del quadern *Fascicule des conditions de levée de dormance des plantes bio-indicatrices*, publicat per Edicions Promonature. ❀

Extracte del quadern *Les plantes bioindicadores*, de Gérard Ducerf

A continuació es relacionen alguns exemples dels vincles entre l'alimentació de la planta, la qualitat del sòl, les aportacions exteriors i el rol important que tenen els bacteris en la cadena complexa que arrenca de la matèria orgànica bruta per desembocar en els ions i les molècules assimilables per les plantes cultivades.

- La carència d'un sòl en argila i en matèria orgànica pot ser causada per la lixiviació o l'erosió, que provoquen la dessaturació del complex organomineral, és a dir, la pèrdua de la seva capacitat de retenció dels ions: presència de l'espèrgula de camp (*Spergula arvensis*).
- L'equilibri d'un sòl prové de la seva riquesa en argila mineralògica d'alt poder absorbent (d'intercanvi...) associada a humus estable. Els dos elements formen un complex argil-lohúmic en què els intercanvis es fan perfectament: presència del morró (*Stellaria media*).
- La saturació amb matèria orgànica d'origen animal produeix excessos de nitrogen i de potassi i un inici d'anaerobiosi que bloquegen alguns intercanvis: presència de dent de lleó (*Taraxacum officinale*).
- La saturació amb matèria orgànica d'origen vegetal produeix excessos de carboni inert (poc o mal degradat) i fa evolucionar el sòl cap al bosc, formant un humus arcaic: presència de la verònica d'alzineta (*Veronica chamaedrys*).
- La compactació dels sòls produeix anaerobiosi per manca d'oxigen i redueix la velocitat de lixiviació: presència del plantatge de fulla ampla (*Plantago major*).
- L'anaerobiosi és completa i el sòl és asfixiat quan es combinen tots els factors: excés de matèria orgànica, compactació dels sòls i saturació amb aigua. Aleshores hi ha presència de la paradella de fulla grossa (*Rumex obtusifolius*).
- La pujada del pH del sòl alenteix l'activitat dels bacteris: presència de lleguminoses com ara la garlanda (*Vicia cracca*) o bé de la ravenissa borda (*Sinapis arvensis*).
- El rigor dels hiverns llargs i freds dificulta l'activitat dels bacteris. Un clima massa sec o massa càlid desemboca en els mateixos blocatges: presència per exemple, a la muntanya, del veratre (*Veratrum album*) i, en zona mediterrània, de les agrelles (*Oxalis* sp).
- Les contaminacions agrícoles, industrials o urbanes intoxiquen el sòl: presència de l'herba talpera (*Datura stramonium*).

Més dades:
44 pàgines.
Preu: 12 euros.
21 x 29,7 cm.

El quadern està a la venda a la botiga virtual de l'associació L'Era, Espai de Recursos Agroecològics: botiga.associaciolera.org

